

golven, naar de overzijde, komt in het land der Gergesenen, in het land van menschen, die Zijn teekenen zien, die met Zijn liefde in aanraking komen, waar Hij de twee van den duivel bezetenen geneest, maar die, wanneer zij ontdekken dat zij hunne zwijnen kwijtraken als Jezus komt, het droevigste gebed bidden dat een mensch bidden kan: „Heer, ga toch weg uit onze landpalen”.

Er zijn nog vele Gergesenen, al is het land dat zoo heet thans de verblijfplaats van roovende Bedouïnen. Allerwegen zijn zij te vinden. Zij bidden alleen niet meer, dat Hij uit hunne landpalen zal weggaan. Zij wijzen Hem de deur, ruwweg, of zij laten Hem uit met een beleefde buiging. 'k Vrees dat hun zieleland ook wordt een land door Bedouïnen bewoond.

Aan de Noord-Oostzijde van het meer wordt nog aangewezen de plaats waar Bethsaïda lag.

Er bestaat ten opzichte van Bethsaïda een moeilijkheid. Volgens Lukas 9 : 10 heeft de spijziging der 5000 plaatsgehad bij Bethsaïda. Volgens Marcus 6 : 45 vaart de Heiland, na die spijziging, naar den overkant naar Bethsaïda. Het schijnt dat er twee Bethsaïda's zijn geweest, het Galileesche aan den westelijken, Bethsaïda Julias aan den oostelijken oever van het meer. Die gelijkheid van namen is zeer mogelijk als men let op de beteekenis van den naam Bethsaïda, n.l. vischhuis. Het Bethsaïda, dat het vaderland was van Petrus, Andreas, Johannes, Jacobus en Philippus, zal dan het Galileesche zijn geweest.

Omtrent de ligging van Kapernaüm bestaat thans vrij wel zekerheid. Opgravingen hebben aangetoond, dat Tell Houm de plaats is waar eertijds de stad lag, die de apostelen, van Jezus sprekende, *Zijne* stad noemden.

Welk eene herinneringen ontwakten op deze plaats!

Wie thuis is in de Nieuw-Testamentische verhalen, ziet voor zich oprijzen het oude stadje met zijn nauwe straten, nog nauwer gemaakt door de werktafels der ambachtslieden en de kooptafels der handelaars, waarin de menigte zich verdringt als Jezus zich begeeft naar het huis van Jaïrus. Hij denkt aan de vrouw, die Zijn kleed aanraakte en zucht:

Een vrouw genaakte Uw kleed, o Heer,
en stond, en was genezen;
een vrouw genaakte Uw kleed, o Heer,
hoe zal 't met mij vergaan,
die U, mijn daaglijksch brood,
hoe heilig moest ik wezen!
ontvange, en nog blijf wederstaan,
en niet wil zalig wezen:
O Heer, hoe zal 't met mij vergaan?

Verdwenen zijn de dobbelsteenachtige huizen van Kapernaüm met hun trap aan de buitenzijde, die voerde naar 't platte dak; maar wij kunnen ze ons wel voorstellen, deze huizen van den eenvoudigen man. Wij hebben er zoovele gezien op onzen tocht en wij aanschouwen die woning waarin Jezus sprak, waar belangstellenden en Hem beloerenden het huis vulden tot aan de deur toe. Daar komen naar dat huis eenige vrienden met een geraakte. Zij dragen hem op zijn rietmat om hem te brengen tot Jezus en als 't niet gaat door de deur laten zij hem neer door het dak vóór 's Heilands voeten. Geloovigen zijn het, die maar één ding weten: deze mensch vindt redding bij Jezus, hij moet tot Hem gebracht worden langs welken weg ook. Wij hooren 's Heilands machtwoord: opdat gij moogt weten, dat de Zoon des Menschen macht heeft de zonden te vergeven op de aarde, zoo zeg Ik u: „Sta op, neem uw bed op en wandel.” (Lukas 5 : 17—27).

Gezegend de mensch, die het bed waarop hij gelegen en gerust heeft, leert dragen als een last, dien hij aflegt wanneer hij is thuisgekomen.

In deze stad heeft Jezus gewoond, daar had Petrus zijn huis. Hier werd diens schoonmoeder genezen van de koorts.

In de Synagoge van deze stad heeft Hij geleerd. Hier ook genezen den knecht van den Romeinschen hoofdman, die zoo ootmoedig kwam vragen om hulp voor zijn dienaar. 't Is de Synagoge, die deze hoofdman liet bouwen (Lukas 7 : 5), die den weg gewezen heeft om 't oude Kapernaüm terug te vinden.

Een grondig onderzoek van de door gras en struiken overwoekerde ruïnes bracht overblijfselen van een Synagoge aan 't licht. De versiering wees duidelijk op den keizertijd. Deze Synagoge was gebouwd ten tijde dat de hoofdman in Kapernaüm bevel voerde, de ruïnes werden een aanwijzing dat hier Kapernaüm had gestaan.

De Synagoge zelve bleek een schoon gebouw te zijn geweest; 24 Meter lang en 8 Meter breed. Op een steen die boven den ingang had gestaan, was gebeiteld een pot waarin manna bewaard werd; een schoon symbool voor een Synagoge, waarin het aan Israël geschonken brood uit den hemel werd uitgedeeld. Welk een beteekenis krijgt, tegenover dat symbool, het woord des Heeren: „Ik ben het brood des levens. Uwe vaders hebben het Manna gegeten in de woestijn en zij zijn gestorven; dit is het brood dat uit den hemel nederdaalt, opdat de mensch daarvan ete en niet sterve. Ik ben dat levende brood dat uit den hemel nedergedaald is; zoo iemand van dit brood eet, die zal in eeuwigheid leven en het brood dat Ik geven zal, is mijn vleesch, hetwelk Ik geven zal voor het leven der wereld” (Joh. 6 : 48—51).

Hier in Kapernaüm werd Levi de tollenaar geroepen tot apostel, geroepen om, in plaats van belastingbedragen, te boeken de daden van Hem, die gekomen was om te zoeken en zalig te maken het verlorene (Matth. 9 : 9).

Welk een heerlijken tijd hebben die steden aan de Galileesche zee beleefd! Al den rijkdom van Gods barmhartigheid hebben zij genoten, mild en overvloedig. Woorden van heiligen ernst hebben het hart harer inwoners getroffen en nu daar liggen zij; de plaats waar ze eenmaal stonden, is bijna niet weer te vinden.

De visschen spelen nog altijd in het zilveren meer, de stroomen van de naburige heuvelen houden het water frisch, de Jordaan kiest nog steeds zijn loop door de Galileesche zee. Kruiden en struiken spreiden hun zoete geuren in de avondlucht als vanouds; maar de menschenstemmen zwijgen. Handelskaravanen worden er niet meer gezien; geen kinderzang weerklinkt er en het plechtig reciteeren van Wet en Profeten wordt niet meer gehoord.

Weggevaagd van den aardbodem zijn die eens zoo levendige plaatsen.

Dit moet aangrijpen wie hier nadenkend vertoeft; hij hoort de vriendelijkste stem, die ooit op aarde weerklonk, spreken die woorden vol van smart en heiligen ernst en insnijdend verwijt:

„Wee u Chorazin, wee u Betsaïda! Want zoo in Tyrus en Sidon de krachten waren geschied die in u geschied zijn, zij zouden zich eertijds in zak en asch bekeerd hebben. Doch Ik zeg u, het zal Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in den dag des oordeels dan ulieden. En gij Kapernaüm, dat tot den hemel toe zijt verhoogd, gij zult tot de hel toe nedergestooten worden, want zoo in Sodom die krachten waren geschied, die in u geschied zijn, het zou tot op den huidigen dag gebleven zijn. Doch Ik zeg u, dat het den lande van Sodom verdraaglijker zal zijn in den dag des oordeels dan u” (Matth. 11 : 20—24).

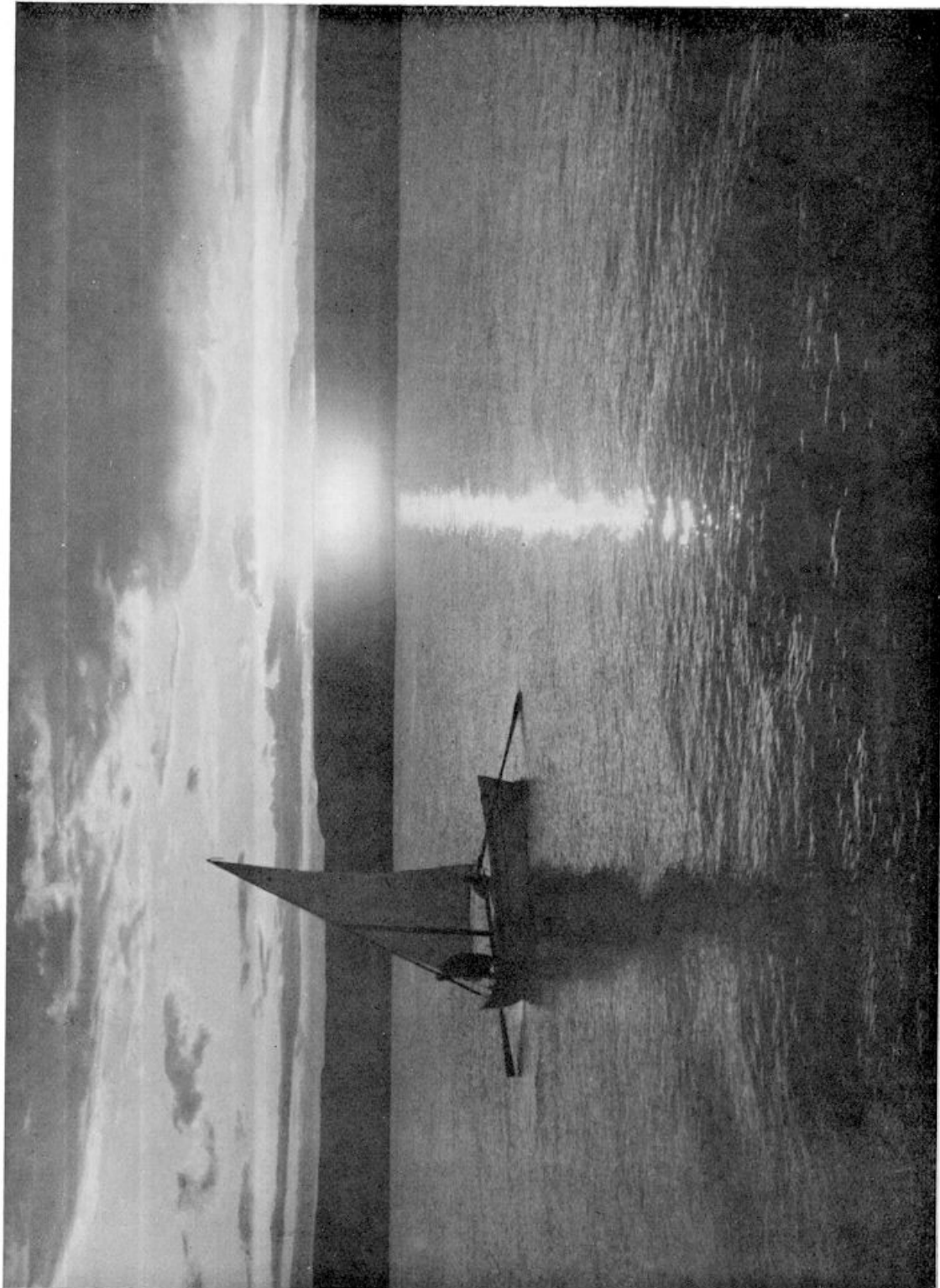
Met deze woorden, zwaar van ontroerenden ernst, neemt de Heiland afscheid van de plaatsen waar Hij 't langst en 't meest gearbeid heeft. Zijn ziel is verscheurd. Ook hen had Hij willen bijeenvergaderen; maar zij hebben niet gewild.

Wonderlijk volgt daarop: „In dien tijd,” let er op: in dienzelfden tijd toen Hij dit van zielesmart zware oordeel sprak, „in dien tijd antwoordde Jezus en zeide: „Ik dank u Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt en hebt ze den kinderkens geopenbaard. Ja, Vader, want alzoo is geweest het welbehagen voor U.”

„Alle dingen zijn mij overgegeven van mijnen Vader en niemand kent den Zoon dan de Vader, noch iemand kent den Vader dan de Zoon en dien het de Zoon wil openbaren.”

„Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven. Neemt mijn juk op u en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart en gij zult rust vinden voor uwe zielen. Want mijn juk is zacht en mijn last is licht” (Matth. 11 : 25—30).

Wonderlijk is dat vervolg en wonderheerlijk. Het gericht komt, maar het gericht doet het Evangelie niet te niet. Het Evangelie zelf,



DE ZEE VAN GALILEA BIJ ZONSOPGANG



BIJ HET AANBREKEN VAN DEN DAG WORDEN DE NETTEN HERSTELD

de betoening van kracht en heerlijkheid, wordt, verworpen, ten oordeel. Dat Evangelie heeft het laatste woord.

* *
*

Van Kapernaüm gaan wij voor een oogenblik het dal in van de Jordaan, dat ligt tusschen de Galileesche zee en het meer Merom.

Halverwegen tusschen deze beide meren ligt de Joodsche landbouwkolonie Rosh-Pinah (de Hoeksteen). Zij is zeer schilderachtig gelegen tegen de berghelling, met een schitterend uitzicht op den Hermon, het meer Merom, de Jordaan en de Galileesche zee. Het klimaat is uitnemend; kostelijk welwater borrelt op uit den grond en in tegenstelling met vele andere kolonies is Rosh-Pinah zeer gezond.

Roemeensche emigranten hebben in 1882 deze kolonie gesticht. Zij legden zich vooral toe op wijnbouw, die echter in Galilea minder goed slaagt dan in Judea, waar men groote wijnkelders vindt. Toen dan ook de Joodsche Kolonisatie Maatschappij, gewoonlijk de Ica (Jewish Colonisation Association) geheeten, deze kolonie overnam, heeft zij dezen bouw opgegeven. Sinds dien legden de kolonisten zich toe op den verbouw van tarwe, gerst en sesamolie. ¹⁾ De vee-teelt bloeit hier en eveneens het kweeken van amandelen. Er zijn enkele sinaasappel- en citroentuinen en duizenden moerbeiboomen. De laatste werden geplant ten bate van de zijdewormenteelt. In het nabijgelegen Safed werd een tijdlang zijde vervaardigd; maar het gebrek aan goede wegen stond die industrie in den weg. De tabakscultuur, die zeer goede uitzichten bood, werd vernietigd door een verbod van het Turksche Gouvernement, dat, tot delging van de openbare schuld, het monopolie van den tabaksverkoop had verpand.

Rosh-Pinah telt ruim 800 inwoners. De huizen zijn gebouwd van steen en ieder huis is omringd door een bloem- en groentetuin en een boomgaard. Een nette Synagoge staat in 't midden der nederzetting.

De straten hebben dubbele rijen boomen, de velden zijn van elkaar

¹⁾ Sesam is een peuldragende plant; uit de erwtes wordt en werd door heel de oudheid een gewaardeerde olie geperst.

gescheiden door mimosaheggen. Alles maakt een welvarenden indruk. Wie Rosh-Pinah in het voorjaar bezoekt, komt in een Eden van kleuren en geuren.

Toen mevrouw Ligthart—Lion Cachet Rosh-Pinah bezocht in 1919, werd zij in 't Hollandsch begroet door den tuinman der kolonie Frans van den Hoorn, een Haagschen jongen, die bij haar man op school was geweest. De Joden hielden hem in groote eere. Hij was de vraagbaak op landbouwgebied en kweekte boomen voor andere kolonies. In die kwekerijen neemt de Eucalyptus een groote plaats in. Deze boom, die veel water tot zich trekt, is een bestrijder van de malaria, waarom hij in moerassige streken veel wordt geplant. De Joden hebben hem ingevoerd, waarom de Arabieren deze boomen dan ook Jodenboomen noemen.

Mevrouw Ligthart, die er verstand van heeft en die aan een helder hoofd paart een warm hart voor Israël, zegt in haar mooie boek „Door Erets Israël”: „Ik heb dikwijls hooren beweren door menschen die er niets van weten, maar die oppervlakkig napraten wat anderen, dikwijls met kwade bedoelingen, vóórpraten, dat „het toch niets worden zou met de Joden in Palestina. Want nietwaar, het zijn allemaal handelaars, ze willen altijd negotie drijven, in 't klein zoo-wel als in 't groot. Ze kunnen niet arbeiden zooals de boeren en ze willen het ook niet. De heele zaak is daarom reeds een groote dwaasheid”.

„Ik zou”, zoo gaat zij voort, „die menschen met hun eigenwijsheid wel eens midden in zoo'n Joodsche kolonie willen zetten en ze dwingen hun oogen te gebruiken. Wat zouden ze zich verwonderen! Zijn die flink gebouwde jonge mannen met hun gespierde armen en stevige beenen, die daar op 't land werken, Joden? Zijn die kranige meisjes, die op den dorschvloer bezig zijn, en elkaar de groote bossen stroo aangeven, en ze op den wagen stapelen, Jodinnen?

„Ja, dat zijn ze, en ze voelen zich hier in hun element, ze zijn hier op hun plaats.” ¹⁾

Niet alle kolonies zijn zoo gezond als Rosh Pinah. Iets noordelijker

¹⁾ R. M. Ligthart—Lion Cachet: Door Erets Israël, blz. 228.



HET UITWERPEN VAN HET NET



HET NET WORDT GESLEEPT

dan deze nederzetting liggen Mishmar ha Jarden „de Wacht aan de Jordaan”, volgens eene, door anderen bestreden, overlevering, zou hier de plaats zijn waar Jacob, nadat hij van Laban gescheiden was, hemelsche legerscharen aanschouwde (Gen. 32 : 1 en 2); en de nederzetting Yessod Hamala (Excelsior). Op deze twee plaatsen heeft men zwaar te kampen gehad met malaria en met roovende Bedouïnen. Nog in 1920 vielen dooden bij een aanval van Bedouïnen op een Joodsche landbouwkolonie en hadden de immigranten geen hulp gekregen van „de vrienden Zions” en van baron Edmond de Rothschild, hier allerwegen alleen maar „de baron” genoemd, zij zouden 't niet hebben uitgehouden. Hier vindt men, naast velden met allerlei granen, abrikozen- en amandelboomgaarden, waaruit tallooze bijen kostelijke honing halen; goede weiden en vooral buitengemeen veel bloemen, die gekweekt worden om rozenolie en andere welriekende oliën te fabriceren.

Wij zullen niet al die kolonies bezoeken; wie er meer van weten wil leze: Albert M. Hyamson, „Palestine, the rebirth of an ancient people,” maar de enkele, die wij bezochten, bevestigen ons in de zekerheid, dat dit land, dat op sommige plaatsen zoo droevig en onvruchtbaar lijkt, tengevolge van eeuwenlang wanbeheer, wel waarlijk is het land overvloeiende van melk en honig, dat de verspieters eenmaal zagen en dat door God aan Zijn volk was beloofd (Num. 13 : 27).

* * *

Teruggekeerd naar de Galileesche zee en varende naar Tiberias, zien wij een wijze van visschen, die hier veel wordt toegepast. Een groot net wordt met de eene zijde vastgemaakt op het land en daarna uitgerooid in een grooten boog, die ook het andere einde aan het land brengt. Zoo wordt een aantal visschen binnen dien boog besloten. Om ze te kunnen aan land brengen, moet de onderzijde van het op kurken drijvende net tot den bodem reiken. 't Is daartoe met lood bezwaard. Nu ontstaat echter 't gevaar, dat het blijft haken achter punten van den rotsigen bodem, waarom de visschers met een schuit er bij moeten zijn om het een weinig op te heffen. Natuurlijk

kan deze wijze van visschen alleen worden toegepast, daar waar 't meer niet zeer diep is. Bij deze vischvangst zien wij dan ook kinderen vol vreugd, geheel naakt, plassen in het water, waarbij zij zich inbeelden, dat zij de visschen in 't net jagen.

Aan deze wijze van visschen heeft de Heiland waarschijnlijk gedacht, toen Hij de gelijkenis sprak van het vischnet, dat uitgeworpen wordt in de zee en dat de visschers aan den oever optrekken, waarna zij de goede visschen bewaren en de kwade wegwerpen (Matth. 13 : 47—50).

Bij het bevaren van de Galileesche zee hebben wij menigmaal het oog gericht op de bergen rondom het meer, op die bergen waarop de Heere Jezus somtijds zich afzonderde, om de gemeenschap met Zijnen Vader te zoeken (Mark. 6 : 46) en als wij daaraan dachten, vergaten wij niet, dat die biddende Heiland, met de ziel gekeerd tot Zijnen Vader, toch lette op Zijne discipelen. Biddende op den berg, ziet Hij hoe zij zich zeer pijnigen om het schip voort te krijgen en al laat Hij uren voorbijgaan, uren waarin de discipelen zich wel zeer verlaten gevoelen, Hij vergeet ze niet en in de vierde nachtwake komt Hij tot hunne hulp (Mark. 6 : 46—51; Matth. 14 : 23—33).

Als de avond valt en wij nog wel geen storm, maar toch heftige windvlagen op de zee beleven, begrijpen wij welk een daad het was van Petrus om op des Heeren woord : „Kom !” het schip te verlaten en zich toe te vertrouwen aan de opgezweepte golven.

Dikwijls hoort men zeggen: dat Petrus hier weer „haantje de voorste” was en dat zijn voorbarigheid hier terecht werd gestraft. En daarin is waarheid; de andere discipelen hebben er zeker ook zoo over gedacht en gezegd: daar zit hij nu met zijn natte pak. Zou de Heere Jezus hem echter niet met een zeer vriendelijk oog hebben aangezien? Petrus heeft gewankeld. Petrus heeft niet kunnen gaan op de golven. Petrus is gezonken; dat is geen der anderen overkomen; maar Petrus heeft het dan toch gewaagd. Daar is een oogenblik geweest, waarin de golven voor hem geen golven en de winden geen winden waren, omdat Jezus er was. Dat oogenblik heeft geen der anderen gekend.